

Stockholm den 3 november 2021

Stockholms tingsrätt
Box 8307
104 20 Stockholm

Yttrande i mål nr T 5920–21, Arne Gavelin ./ Statens genom Justitiekanslern, angående skadestånd

Arne Gavelin har förelagts att yttra sig över protokollet från den muntliga förberedelsen den 29 september 2021 (aktbilaga 32) och processlägesöversikten (aktbilaga 33) samt att lämna en preliminär bevisuppgift. Med anledning av detta får Arne Gavelin anföra följande.

1 ANGÅENDE PROTOKOLLET FRÅN DEN MUNTliga FÖRBEREDELSEN

- 1.1 Arne Gavelin har inga andra synpunkter på protokollet än att det inte fördes förlikningsdiskussioner i enrum.
- 1.2 Det korrekta förhållandet är att parterna upplyste rätten om att frågan om förlikning hade diskuterats av parterna innan sammanträdet, men att parterna gemensamt konstaterat att de stod för långt ifrån varandra för att en sådan överenskommelse skulle kunna träffas.

2 ANGÅENDE PROCESSLÄGESÖVERSIKTEN

2.1 Angående den ostridiga bakgrunden

2.1.1 Arne Gavelin åtog sig vid den muntliga förberedelsen att inkomma med underlag för de försäljningar som förvaltaren utförde. Som underlag för försäljningarna av värdepapper och fordon bifogas förvaltarens delredovisning den 8 oktober 2019, förvaltarens sluträkning den 25 februari 2020, förvaltarens verifikat avseende värdepappersförsäljning och kontoutdrag från depåkonto hos Avanza, se bilaga 1–4.

2.1.2 Som underlag för de fastighetsförsäljningar som förvaltaren inledde, men inte slutförde, bifogas Överförmyndarens tjänsteanteckning den 27 september 2019 och förvaltarens e-postmeddelande till Överförmyndaren den 12 juli 2019, se bilaga 5–6.

2.1.3 Under förutsättning att staten kan vitsorda uppgifterna om försäljningarna föreslår Arne Gavelin att de i den ostridiga bakgrunden anges på följande sätt:

”Under 2019 sålde den förordnande förvaltaren, mot Arne Gavelins vilja, värdepapper till ett sammanlagt försäljningspris om 119 169 kronor, samt ett antal fordon till ett sammanlagt försäljningspris om 302 400 kronor. Förvaltaren inledde också försäljningar av Arne Gavelins fastighetsinnehav. Försäljningen av fastigheterna hann inte genomföras innan förvaltarskapet upphörde.”

2.2 Angående grunderna för Arne Gavelins talan

2.2.1 Inför den muntliga förberedelsen tillställde tingsrätten parterna en preliminär processlägesöversikt (aktbilaga 31).

2.2.2 Vid den muntliga förberedelsen anmärkte Arne Gavelin att grunderna för hans talan i processlägesöversikten hade angetts på ett sätt som i vissa avseenden avvek från hur han hade angett dem i stämningsansökan.

2.2.3 Arne Gavelin begärde även att få göra vissa förtydliganden i grunderna jämfört med hur han hade angett dem i sin stämningsansökan.

2.2.4 För att det inte ska råda något tvivel om vilka omständigheter som Arne Gavelin åberopar som grund för sin talan får han i det följande ange dem på nytt. Arne Gavelin har kursiverat grunderna i de delar som justeringar har gjorts jämfört med stämningsansökan. Justeringarna kommenteras i nästa avsnitt.

2.2.5 Arne Gavelin åberopar alltså följande omständigheter som grund för sin talan i målet:

”Genom beslut den 30 november 2018 respektive den 26 april 2019 anordnade Ångermanlands tingsrätt interimistiskt och sedan slutligt förvaltarskap för Arne Gavelin omfattande att bevaka hans rätt, att förvalta hans egendom och att sörja för hans person.

Tingsrättens handläggning av förvaltarskapsärendet var behäftad med brister på ett sådant sätt att staten har gjort sig skyldig till en överträdelse av Arne Gavelins rätt till skydd för sitt privatliv *enligt artikel 8 Europakonventionen*.

Såvitt avser det interimistiska beslutet består bristerna i handläggningen av att tingsrätten *inte utredde behovet av ett interimistiskt beslut och* meddelade sitt beslut trots att det saknades tillräcklig utredning rörande Arne Gavelins hälsotillstånd samt utan att han hade fått yttra sig över ansökan eller hade förordnats något rättegångsbiträde som kunde tillvarata hans rätt i ärendet.

Tingsrätten borde under alla förhållanden ha förelagt det rättegångsbiträde som utsågs den 30 november 2018 att yttra sig över ansökan omedelbart efter att det interimistiska beslutet hade meddelats samt därefter omprövat sitt beslut.

Vidare redovisade tingsrätten inte någon prövning av frågorna om Arne Gavelin uppfyllde de medicinska förutsättningarna för att få ett förvaltarskap anordnat för sig, om det fanns ett samband mellan hans medicinska tillstånd och det påstådda behovet av förvaltarskap eller om hans hjälpbehov kunde tillgodoses på ett mindre ingripande sätt.

Såvitt avser det slutliga beslutet består bristerna i handläggningen av att tingsrätten meddelade sitt beslut trots att det saknades tillräcklig utredning rörande Arne Gavelins hälsotillstånd.

Vidare redovisade tingsrätten inte någon prövning av frågorna om Arne Gavelin uppfyllde de medicinska förutsättningarna för att få ett förvaltarskap anordnat för sig, om det fanns ett samband mellan hans medicinska tillstånd och det påstådda behovet av förvaltarskap eller hans invändningar mot att förvaltarskap skulle anordnas.

Bristerna i handläggningen fick till följd att Arne Gavelin felaktigt hade förvaltarskap anordnat för sig under perioden den 30 november 2018 till den 6 december 2019. *Förvaltaren genomförde, mot Arne Gavelins vilja, försäljningar av fordon och värdepapper till ett sammanlagt försäljningspris om 421 569 kronor samt påbörjade försäljningar av hans fastighetsinnehav.*

Med hänsyn till överträdelsens art och omständigheterna i övrigt har Arne Gavelin rätt till ideellt skadestånd med 250 000 kronor. Han har också rätt till skadestånd för ren förmögenhetsskada med 12 994 kronor avseende förvaltararvode.”

2.3 Kommentarer till justeringarna i grunderna

- 2.3.1 *Angående första stycket:* Inga justeringar har gjorts. Arne Gavelin är medveten om att det som anges här inte utgör grunder i formell mening, utan endast en upplysning om vad målet gäller.
- 2.3.2 *Angående andra stycket:* Arne Gavelin gör inte längre gällande att besluten har innefattat fel eller försummelse vid myndighetsutövning enligt 3 kap. 2 § skadeståndslagen (1972:207). Det som tingsrätten ska pröva i målet är därför enbart om besluten har inneburit oproportionerliga ingrepp i hans rättigheter enligt artikel 8 Europakonventionen och därmed ådragit staten skadeståndsskyldighet enligt 3 kap. 4 § skadeståndslagen.
- 2.3.3 Bakgrunden till att han inte längre åberopar 3 kap. 2 § skadeståndslagen är att staten har erkänt att det slutliga beslutet att anordna förvaltarskap har inneburit ett oproportionerligt ingrepp i Arne Gavelins rättigheter enligt artikel 8

Europakonventionen och på den grunden medgett att utge den begärda ersättningen för ren förmögenhetsskada.

- 2.3.4 Med hänsyn till detta samt till att Arne Gavelins talan i den inte medgivna delen avser ersättning för sådan ideell skada som enbart kan utges med stöd av bestämmelsen i 3 kap. 4 § skadeståndslagen är det, som staten påpekade vid den muntliga förberedelsen, inte meningsfullt att tingsrätten prövar hans talan med stöd av 3 kap. 2 § skadeståndslagen. Arne Gavelin är medveten om att det som anges i det här stycket inte utgör grunder i formell mening, utan rättslig argumentation.
- 2.3.5 *Angående tredje stycket:* Det kursiverade förtydligandet gjordes vid den muntliga förberedelsen. Det som Arne Gavelin lägger staten till last i det här avseendet är att tingsrätten inte utredde behovet av ett interimistiskt förordnande, det vill säga vad det var för åtgärder som överförmyndaren avsåg att vidta och som krävde ett omedelbart beslut. Tingsrätten borde dels ha inhämtat information om vilka angelägenheter som krävde omedelbar vård, dels ha säkerställt att dessa åtgärder omfattas av en förvaltares behörighet.
- 2.3.6 *Angående fjärde stycket:* Det kursiverade förtydligandet gjordes vid den muntliga förberedelsen.
- 2.3.7 *Angående femte–sjunde stycket:* Inga justeringar har gjorts.
- 2.3.8 *Angående åttonde stycket:* Arne Gavelin har här kompletterat grunden med uppgift om de dispositioner som förvaltaren vidtog.
- 2.3.9 *Angående nionde stycket:* Inga justeringar har gjorts.

3 PRELIMINÄR BEVISUPPGIFT

3.1 Muntlig bevisning

3.1.1 Arne Gavelin åberopar för närvarande ingen muntlig bevisning.

3.2 Skriftlig bevisning

3.2.1 Ångermanlands tingsrätts dagboksblad, Överförmyndarens ansökan den 28 november 2018, orosanmälan den 19 oktober 2018, social utredning den 24 oktober 2018 och interimistiskt beslut den 30 november 2018, aktbilaga 3–8, samt Överförmyndarens tjänsteanteckningar 2018-10-23–2018-11-28, bilaga 7, och läkarutlåtande den 26 november 2018, bilaga 8, allt till styrkande av

- *att tingsrätten inte utredde behovet av ett interimistiskt beslut,*
- *att tingsrätten meddelade det interimistiska beslutet trots att det saknades tillräcklig utredning rörande Arne Gavelins hälsotillstånd, och*
- *att tingsrätten meddelade det interimistiska beslutet utan att Arne Gavelin hade fått yttra sig över ansökan eller hade förordnats något rättegångsbiträde som kunde tillvarata hans rätt i ärendet.*

3.2.2 Ångermanlands tingsrätts dagboksblad, aktbilaga 7, och Ångermanlands tingsrätts föreläggande till rättegångsbiträdet den 25 januari 2019, bilaga 9, båda till styrkande av

- att tingsrätten inte förelade det rättegångsbiträde som utsågs den 30 november 2018 att yttra sig omedelbart efter att det interimistiska beslutet hade meddelats, och
- att tingsrätten därefter inte heller omprövade det interimistiska beslutet.

3.2.3 Interimistiskt beslut den 30 november 2018, aktbilaga 8, till styrkande av

- att tingsrätten i det interimistiska beslutet inte redovisade någon prövning av om Arne Gavelin uppfyllde de medicinska förutsättningarna för att få ett förvaltarskap anordnat för sig,
- att tingsrätten inte redovisade någon prövning av om det fanns ett samband mellan Arne Gavelins medicinska tillstånd och det påstådda behovet av förvaltarskap, och
- att tingsrätten inte redovisade någon prövning av om hans hjälpbehov kunde tillgodoses på ett mindre ingripande sätt.

3.2.4 Läkarityg den 13 december 2018, läkarityg den 7 januari 2019, yttrande den 5 februari 2019 och protokoll från sammanträde den 17 april 2019, aktbilaga 9–12, samt Överförmyndarens yttrande den 14 januari 2019, bilaga 10, och Arne Gavelins yttrande den 17 april 2019, bilaga 11, allt till styrkande av att tingsrätten meddelade det slutliga beslutet trots att det saknades tillräcklig utredning rörande Arne Gavelins hälsotillstånd.

- 3.2.5 Slutligt beslut den 26 april 2019, aktbilaga 13, till styrkande av
- att tingsrätten i det slutliga beslutet inte redovisade någon prövning av om Arne Gavelin uppfyllde de medicinska förutsättningarna för att få ett förvaltarskap anordnat för sig,
 - att tingsrätten inte redovisade någon prövning av om det fanns ett samband mellan Arne Gavelins medicinska tillstånd och det påstådda behovet av förvaltarskap, och
 - att tingsrätten inte redovisade någon prövning av Arne Gavelins invändningar mot att förvaltarskap skulle anordnas.
- 3.2.6 Läkarityg den 23 oktober 2019, aktbilaga 16, till styrkande av att Arne Gavelin felaktigt haft förvaltarskap anordnat för sig under perioden den 30 november 2018 till den 6 december 2019.
- 3.2.7 Förvaltarens delredovisning den 8 oktober 2019, bilaga 1, till styrkande av att förvaltaren genomförde försäljningar av flera av Arne Gavelins fordon, till ett sammanlagt försäljningspris om 302 400 kr.
- 3.2.8 Förvaltarens sluträkning den 25 februari 2020, förvaltarens verifikat avseende värdepappersförsäljning och kontoutdrag från depåkonto hos Avanza, bilaga 2–4, allt till styrkande av att förvaltaren sålt värdepapper tillhörande Arne Gavelin till ett sammanlagt försäljningspris om 119 169 kr.
- 3.2.9 Överförmyndarens tjänsteanteckning den 27 september 2019, bilaga 5, och förvaltarens e-postmeddelande till Överförmyndaren

den 12 juli 2019, bilaga 6, båda till styrkande av att förvaltaren inledde försäljningar av Arne Gavelins fastighetsinnehav.

Som ovan,

Natalie Staff

Lisa Hyder

Henrietta Cahn